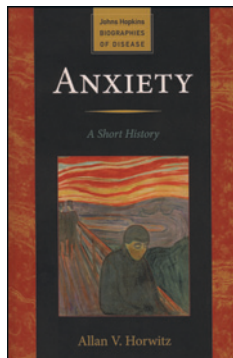

Som japansk turist gjennom angstens historie

Allan V. Horwitz

Anxiety

A short history. 190 s. Baltimore, MD: The Johns Hopkins University Press, 2013. Pris USD 25
ISBN 978-1-4214-1080-7

Johns Hopkins er et amerikansk toppuniversitet som har startet en serie med korte bøker i pocketformat om ulike sykdommers historie. Tidligere utgivelser omfatter malaria, nyresvikt, bipolar lidelse og antraks. Nå kommer angstens historie, som ikke handler om en sykdom, men om et viktig psykiatrisk symptom. Å skrive en kort historie om noe helt sentralt i psykiatrien er en stor utfordring. Oppdraget er gitt til en sosiolog, og det oppleves negativt at forfatteren aldri har hatt noen behandlerkontakt med pasienter og at begrepet funksjonssvikt virker ukjent for ham.

Oppgaven kunne vært løst ved å følge angstteorier, behandlingsmetoder eller klassifikasjonssystemer gjennom historien, og forfatteren gir oss en blanding av alt dette. Han stopper kort ved sentrale høydepunkter for så å fare videre, og det er her min assosiasjon til japansk pakketurisme dukker opp. Mange har vel sett den strenge lille damen med flagg eller paraply som med fast hånd jager sin gruppe fra høydepunkt til høydepunkt med blikket konstant på klokken. Metoden gjør at man rekker over mye, men man skraper bare overflaten.

For den leseren som vil ha en rask introduksjon til angstens historie på 161 små sider er dette greit nok. Notene er på 22 sider og gir mange oppslag til å gå videre for den interesserte. Målgruppen må være leger i spesialisering i psykiatri og psykologer i starten av klinisk spesialisering.

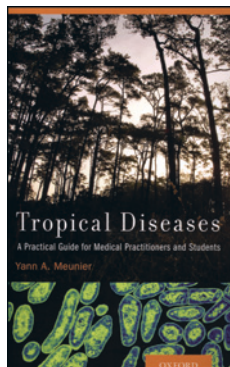
Greske og romerske synspunkter er godt omtalt, mens middelalderen knapt er nevnt. Før man vet ordet av det, er forfatteren kommet frem til de engelske empiristene. De franske empiristene er nesten ikke berørt, og det sammen gjelder tysktalende psykiatri før Freud. Til gjengjeld får hans tidlige synspunkter stor plass, mens angsten i strukturmodellen bare så vidt nevnes. Angstforståelsen hos Bowlby eller Kohut er ikke omtalt.

Forfatteren har et ambivalent forhold til psykiatere, omtrent som vi andre har til deodoranter – det er bra at de finnes, men dumt at de trengs. Dette preger hans vurderinger av angsten slik den blir forstått i de amerikanske klassifikasjonssystemene fra DSM-III til DSM-5. Hans hovedsynspunkt er at angstlidelsene nå har stor plass i amerikanske medisin gjennom en uhellig allianse mellom psykiatere som trenger pasienter, og «big pharma» som trenger profitt og reklamerer for at alle angstpasienter trenger piller. At årsakskjeden kan gå den andre veien – med utgangspunkt i at mange pasienter har angst og derfor trenger behandling – er forfatteren helt fremmed.

Alv A. Dahl

Professor, Oslo universitetssykehus, Radiumhospitalet

Praktisk anlagt oppslagsbok om tropemedisin

Yann A. Meunier

Tropical diseases

A practical guide for medical practitioners and students. 386 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2013. Pris GBP 25
ISBN 978-0-19-999790-9

I denne utgivelsen tar forfatteren for seg det meste som tradisjonelt kommer inn under tropemedisin. Han forsøker å dekke veldig mye, inkludert meget sjeldne tilstander. Således er seleksjonen av stoff streng, for å klemme inn omtale av hver av sykdommene på 386 sider. Sykdommene gjennomgås med en kort historisk bakgrunn, hovedsymptomer og funn, behandling og forebygging. Teksten ledsages av en rekke utbredelseskart og tabeller.

Forfatteren og hans medhjelpere har bred bakgrunn fra praktisk legearbeid i tropiske strøk, noe sykdomsbeskrivelser og tilnærming bærer preg av. Diagnostikk utover klinisk undersøkelse er nærmest fraværende, et valg som nok er gjort fordi dette ofte er utilgjengelig eller for kostbart der sykdommene forekommer.

Boken er en svart-hvit-paperback, og det er nok med vilje lagt opp til en lav produksjonskostnad, da målgruppen hovedsakelig er leger som praktiserer i utviklingsland, og studenter.

De fem hovedkapitlene omhandler parasittsykdommer, dype soppinfeksjoner, bakterielle infeksjoner, virusinfeksjoner og til slutt er det et artig kapittel hvor man tar for seg en rekke ulike helsefarer man kan møte i tropene, slik som katter, skorpioner, sommerfugler og giftige fisker. I dette kapitlet gjennomgås også heteslag og forberedelser før reise til tropiske strøk. Avslutningsvis er det en del oversikter. De omfatter blant annet salgsnavn for ulike medikamenter og deres vanlige bivirkninger, differensialdiagnoser for noen vanlige symptomer og oversikt over tilgjengelige vaksiner.

Boken egner seg ikke så godt som en lærebok i tropemedisin på grunn av den sparsomme diagnostikkbiten og den veldig kortfattede beskrivelsen av viktige og vanlige sykdommer. Den kan imidlertid være et godt alternativ som en praktisk og kortfattet referanse for leger som vil arbeide i utviklingsland, eller som en oversiktsbok for studenter i forbindelse med et studieopphold i tropene.

Kurt Hanevik

Spesialist i infeksjonsmedisin, Nasjonal kompetansetjeneste for tropiske infeksjonssykdommer
Medisinsk avdeling
Haukeland universitetssykehus